Nova izdanja u nakladi izdavačke kuće DAF

Utopijska vizija i kritika društva

Izdavačka kuća DAF iz Zagreba je objavila dva nova naslova, anarhistički klasik *Vijesti iz nigdine* (*News from Nowhere*) Williama Morrisa i pretisak knjige Janko Polić Kamov Vladimira Čerine, originalno objavljene u Rijeci 1913. godine.

William Morris: *Vijesti iz nigdine*

Sigurno je da se u Morrisovim spisima iščitava snažno libertersko nagnuće i da je Morris bio vrlo svjestan anarhističkog stajališta protiv vlade i svake političke vlasti. Prema Peteru Marshallu (*Demanding the Impossible: A History of Anarchism*) nema sumnje da je Morris mrzio centraliziranu državu, te stoga ne treba iznenađivati da su mnogi njegovi politički spisi nadahnjivali anarhiste, a upravo na takvom antietatističkom viđenju socijalizma Morris gradi svoju sliku budućega društva u utopijskom romanu Vijesti iz nigdine u kojemu "nema vlade privatnoga vlasništva, zakona, zločina, braka, novca ili razmjene. Društvo se sastoji od federacije komuna..." Morrisov se pripovjedač budi u nekoj nigdini, upoznaje lokalne stanovnike, sprijateljuje se s njima i kreće na put tim novim društvom u kojemu se zadesio, a u razgovorima sa svojim domaćinima razotkriva nam događaje koji su doveli do nastanka tog novog društva ali i raznorazne aspekte svakodnevnog života i svakodnevnih navada ljudi u tom novom društvu.

Važnost objavljivanja ove Morrisove utopije u sklopu biblioteke anarhističkih klasika nije u tome da se pokaže je li Morris ili nije bio pravi anarhist, nego u prinosu koji je dao svakom promišljanju nekog boljeg, ravnopravnijeg i sretnijeg društva, a tako i anarhističkom viđenju bezvlasnog i besklasnog društvenog poretka.

William Morris (1834.-1896.) je bio jedan od najpoznatijih i najplodnijih viktorijanskih pjesnika. Bio je najveći umjetnik-obrtnik svojega doba. Taj arhitekt, slikar, dekorater, tiskar, izdavač, pjesnik, esejist, prevodilac, romansijer, politički radnik doista zbunjuje svojim "renesansnim" opsegom djelovanja i k tome podjednako uspješnim na svim svojim područjima. Uspješno je vodio proizvodnju dekorativnih materijala i istaknutu trgovinu na malo u središtu Londona. Bio je i strastveni socijalistički reformator, pionir brige za okoliš, pedagog i, moglo bi se reći, feminist; u pedesetoj je godini prešao "ognjenu rijeku" da bi postao revolucionarni socijalist, a završio je kao anarhist pošto je upoznao Kropotkina kojemu je ostao prijatelj do kraja života.

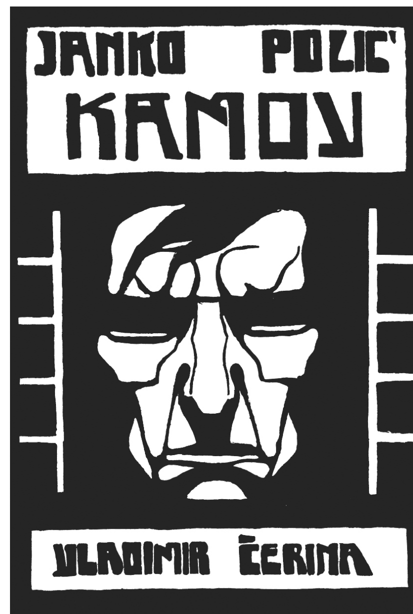

Vladimir Čerina: Janko Polić Kamov

Vladimir Čerina (1891.-1932.) rodio se u Splitu, školovao se neredovito u Splitu, Zagrebu i Rijeci. Jugofilski i antiaustrijski orijentiran, poslije sarajevskog atentata bježi u Italiju. U izbjeglištvu je proboravio pet godina, a onda se 1919. vraća u svoj ostvareni san - Jugoslaviju posve živčano rastrojen i u nekoliko navrata slijedeći čin Ulderika Donadinija pokušava se ubiti, ali ga uvijek spašavaju i najzad šalju u duševnu bolnicu 1922. godine. Tako da u ludnici u Šibeniku 29. veljače umire. Od novih naraštaja neprepoznat, a od starijih nepravedno zaboravljen.

Možda nitko u našoj pisanoj riječi nije iznio toliko kritika ambijenta i prilika u ondašnjem društvu kao što je to Čerina radio u svojim mnogobrojnim napisima. Valjda ni jedan njegov napis nije bio bez oštrih optužaba upućenih umrtvljenosti naše "bezbojne, mlake, lijene, plješnjive sredine", kako je to Čerina znao govoriti. U njegovoj knjizi o Kamovu naići ćemo na čitave odlomke u kojima je prikazana sredina kao "mutna i mlaka kaljuža", "nevoljna i mrtva sredina", "beamterska i purgerska socijalna atmosfera". Govoreći o inteligenciji u tom društvu Čerina ni nju, pogotovo ne nju, neće štedjeti. Za njega je ta "inteligencija sa malo osjećaja nezadovoljstva, sa malo muževnog zanosa, slaba, nemobilna, neljudska, ličila je na nekakvu golemu i praznu grobnicu". Poezija Kamova bit će - "jeka te grobnice".

Knjiga o Janku Poliću Kamovu tiskana u Rijeci 1913., napisana iste godine u Firenci, gdje je Čerina surađivao s talijanskim futuristima Giovannijem Papinijem i ardengom Sofficijem, okupljenim oko znamenitog časopisa Lacerba. Ta je knjiga i danas od prvorazrednog značaja za povijest hrvatske avangarde.

Grupe i projekti

U svakom broju ćemo objavljivati listu kontakata grupa i projekata koji su aktivni. Priključite se ili nam javite vaš kontakt.

Anarhistički sajam knjiga u Zagrebu
http://www.ask-zagreb.org

Anarhofeministička akcija - Anfema
http://www.anfema.tk

Izdavačka kuća DataArt
http://www.dataart.hr

Hrana, a ne oružje!
http://www.hranaaneoruzje.net

Infoshop Tabula Rasa
Kralja Tomislava 31, Čakovec
http://www.kmck.org

Mreža anarhosindikalista/kinja - MASA
http://www.masa-hr.org

Monteparadiso Hacklab
Društveni centar Karlo Rojc, Gajeva 3, Pula
http://www.fazan.org

Riječka anarhistička inicijativa/Infoshop Škatula
Delta 5 (bivša zgrada Ivex-a), Rijeka
http://www.rai.anarhija.org

Sabotaža pokvarenog sistema
http://www.sabotazapokvarenogsistema.tk

Izdavačka kuća Što čitaš?
http://www.stocitas.org

Početna naklada *Ispod pločnika* je 500 kopija. Stvarna naklada je vjerojatno i veća, ali nemamo uvid u ukupan broj kopija koje nastanu nakon početne naklade.

ISPOD PLOČNIKA

BESPLATNO! Slobodarski dvomjesečnik — izlazi dvomjesečno, godina II, broj 3, ožujak/travanj 2008.

Nova organizacija

Osnovana Mreža anarhosindikalista i anarhosindikalistkinja - MASA

Anarhistička događanja

Treći Balkanski anarhistički sajam knjiga u Sofiji

Gdje se pojavi američki predsjednik ili NATO nestaje svaka iluzija demokracije, a autoritarno lice sustava postaje jasno vidljivo svima

Demokracija ovdje ne stanuje

Uvodnik

Ispod pločnika je novi slobodarski (ili anarhistički) dvomjesečnik, barem dok ne utvrdimo da li možemo i želimo izlaziti češće. Kako god bilo, svakako ćemo izlaziti. Pokušati ćemo pratiti taj zadani ritam, što nam je do sada uglavnom polazilo za rukom. Naravno, to ne znači da u budućnosti neće biti promjena ritma objavljivanja.

Osnovna ideja je biti medij (novina, glasilo) slobodarskog pokreta, donositi vijesti, razgovore, osvrte na aktualnu situaciju, predstaviti nove knjige i druga izdanja... I više od toga.

Ne radimo časopis. Ne možemo si to priuštiti, barem ne na način da zadržimo planirani ritam izlaženja, a kontinuitet i aktualnost su nam važni.

Na određeni način nastavljamo (iako ne u potpunosti) rad koji su započeli drugi objavljujući *Comunitas*, *Nećemo i nedamo*, *Zaginflatch* i cijeli niz drugih publikacija koje su obilježile godine rada slobodarskog pokreta kod nas.

Sve ovo je tek mali doprinos onome što pokret radi, a sve ostalo se događa u svakodnevnom životu, ne na papiru, već na ulici, na radnom mjestu, u školi, na fakultetu...

Financiramo se donacijama, pa kada naletite na kutiju na kojoj piše "donacije", ubacite nešto, to će nam puno pomoći.

Trenutno nemamo fizičku adresu, a kontaktirati nas možete putem e-maila. Ukoliko želite pomoći na bilo koji način, poslati vijest/prilog, ili primati *Ispod pločnika* na svoju adresu, pišite na: **ispodplocnika@net.hr**

Slobodarske akcije protiv militarizma

Aktivisti upali u sjedište NATO-a u Bruxellesu

Nova izdanja u nakladi izdavačke kuće DAF

Utopijska vizija i kritika društva

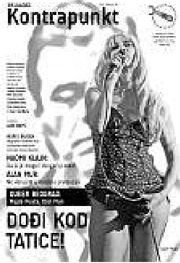
Osnovana Mreža anarhosindikalista/anarhosindikalistkinja

Mreža anarhosindikalista/kinja (MASA) osnovana je u veljači 2008. godine i predstavlja mrežu grupa i pojedinaca/ki iz cijele Hrvatske. Svrha njezinog djelovanja je širenje anarhosindikalističke teorije i prakse, te građenje nehijerarhijskog, antiautoritarnog i direktno-demokratskog pokreta radničke solidarnosti.

U Zadru je od 16.-17. 2. 2008. održan Prvi nacionalni anarhosindikalistički sastanak koji je okupio tridesetak anarhosindikalista/kinja i osoba koje su zainteresirane za takav vid anarhističke prakse radničkog organiziranja. Sudionici/e su doputovali iz Zagreba, Pule, Rijeke, Umaga, Varaždina i Splita. Sastanku su sudjelovale i sestrinske organizacije iz regije, te predstavništvo Međunarodnog udruženja radnika i radnica (IWA-AIT) koje je ovom prilikom predstavilo tu anarhosindikalističku internacionalu.
Sastanak je inicirala lokalna zadarska anarhosindikalistička grupa Direktna akcija, koja je i obavila sve organizacijske i logističke pripreme.
Tijekom ovog sastanka, koji nije za svrhu imao osnivanje bilo kakve organizacije (iako to i nije bilo isključeno u pozivu na sastanak) jednoglasnom odlukom je osnovana Mreža anarhosindikalista/kinja (MASA), koju sačinjava nekoliko grupa i pojedinaca/ki iz Hrvatske, a čiji je cilj širenje anarhosindikalizma i osnivanja anarhosindikata u cijeloj zemlji.
Više o organizaciji, anarhosindikalizmu i načinu priključivanja možete saznati na njhovom internet stranici
http://www.masa-hr.org

Drugi broj časopisa Kontrapunkt Reloaded

Nakon što je Kontrapunkt u devedestima objavljivan kao fanzin i nakon toga prešao isključivo u internet formu, sada je dostupan na internetu, ali i u tiskanom obliku i to kao Kontrapunkt Reloaded. Tijekom ožujka je objavljen drugi broj, koji u osnovi donosi dosta toga sa same stranice, ali i ono što nije objavljeno na stranici. U novom broju čitajte Naomi Klein, Borisa Budena, prilog o queer kulturi, razgovore, prikaze i još mnogo toga, a sve to za 15 kuna.

Osim putem web stranice www.kontra-punkt.info, možete ga nabaviti u infoshopovima i drugim slobodarskim mjestima i događanjima.

Gdje se pojavi američki predsjednik ili NATO nestaje svaka iluzija demokracije, a autoritarno lice sustava postaje jasno vidljivo svima

Demokracija ovdje ne stanuje

Posjet američkog predsjednika, NATO, uopće interesi vlasti, sve to ima prednost pred slobodom mišljenja, izražavanja, javnog okupljanja, uopće kretanja i svih prava koja su nam navodno zajamčena. Demokracija je tek mrtvo slovo na papiru kada to vlast odluči. Tako se bez problema uvede «verbalni delikt», kretanje se ograniči, zabrani se skup, a politički nepodobne provjerava i zastrašuje... Sve to je «demokracija» koju uživamo.

Nije to slučaj samo sa Hrvatskom, i druge «demokratske» zemlje imaju tu praksu, a osnovna razlika je u razini sirovosti u pristupu kada odluče ograničavati, zabranjivati i zastrašivati. Radi to i Švedska koju većina ovdje voli navoditi kao svijetli primjer spoja kapitalizma i socijalne države, te razvijene demokracije... Da ne kažem «cilja kojem trebamo težiti».
Nakon svega što se događalo posljednjih par tjedana nemoguće je ne biti ironičan i govoriti o svemu sa puno gorčine, a osjećaj bespomoćnosti i straha koji su pokušali stvoriti nikad nije opcija, čak i kada se čini da ne može biti gore.

Atmosfera nasilja i zastrašivanja

Gotovo istovremeno su se događala dva spektakla, iako zemljopisno udaljeni, zapravo vrlo bliski koncepcijski, kako svojim sadržajem tako i «demokratskom» represijom koja nužno dolazi uz njih. Prvi događaj je sastanak NATO u Bukureštu, a drugi dolazak Busha u Zagreb. I jedno i drugo je simbolički čin okupljanja i pokazivanja moćnika, jer stvarni dogovori i razgovori se ne događaju pred kamerama, ali je izbor zemalja za ovogodišnji cirkus bio zanimljiv zbog drugog razloga - interpretacije demokratske prakse u Rumunjskoj i Hrvatskoj.
Naime, čak i najvećim zagovornicima predstavničke demokracije je valjda bilo jasno koliko je takva demokracija tek mrtvo slovo na papiru, doslovno predmet sprdnje... Anarhistički/slobodarski pokret dobro zna da je to uvijek tako, a ostalima su ovakve situacije dobra «pokazna vježba» prakticiranja represije u navodnoj demokraciji.
U obe zemlje je prije samog događaja krenula medijska kampanja o pitanju sigurnosti, opasnostima koje nam prijete, prijetnji terorističkim napadima... Sve skupa je imalo za svrhu stvaranje atmosfere nesigurnosti i straha u kojoj je pristanak na represiju i ograničenja gotovo neizbježan.
Iz Rumunjske su stizali i još uvijek stižu izvještaji i analize onoga što se dogodilo, a niz je predugačak za ovaj tekst. Ukratko govoreći, rumunjske vlasti su odlučile zabraniti ulazak u zemlju, zabraniti javne skupove/prosvjede, krenuli su u preventivna hapšenja i pritvaranja, pratili su i nadgledali skupine koje su se kritički odnosile prema NATO-u...
Uglavnom, radili su sve što se radilo i prije 1989. kada je Rumunjska, navodno, izašla iz totalitarnog režima. Tako je policija u Bukureštu 2. travnja upala u iznajmljen prostor u kojem su se okupili protivnici NATO-a gdje su ih sve pretukli i uhapsili, a pod izgovorom «da se nešto moglo dogoditi».
Istovremeno su ovdašnji mediji uspjeli prešutjeti sve ove događaje, iako su novinari svakodnevno izvještavali o «velikom sastanku NATO-a» i trošili minute i minute svojih izvještaja za anegdote iz Rumunjske. Ono što je bitno, ostalo je nevidljivo, što je u medijskom praćenju ovakvih događaja postalo pravilo.
Nakon tog sastanka Bush se zaputio u Zagreb, gdje su također bile u tijeku intezivne pripreme za njegov dolazak. I vlast je pokazala da nisu samo druge zemlje u stanju prakticirati represiju i stvarati atmosferu nesigurnosti i straha, već je to moguće i kod nas. Policija je krenula obilaziti stanare u centru grada, mediji su objavljivali tekstove o snajperistima na svakom krovu, zavareni su šahtovi, a ulice grada su očišćene doslovno i simbolički, jer kao da je pola stanovništva nestalo tih dana. Dobra stvar je što su iz grada nestali i automobili, ali to je neka druga priča. Sve skupa je bilo začinjeno privođenjima, informativnim razgovorima, prijetnjama i demantiranjem takvog pristupa, a kulminiralo je zabranom skupa koji se protivio politici SAD-a. Ubrzo je skup ipak dozvoljen, jer je, eto, došlo do zabune, ministar unutarnjih poslova je nakratko zaboravio na slobodu govora, ali je to ispravio premijer, kojem je, vjerujem netko od savjetnika došapnuo kako «to ipak ne bi bilo dobro, barem ne u ovom trenutku».
Uglavnom, gdje god se pojavi američki predsjednik ili NATO, slobodno možemo objesti natpis na ulaz u zemlju «demokracija ovdje ne stanuje», jer se pravila brzo mijenjaju, prava nestaju i ukidaju... Ili opet dopuštaju, kao što je to bio slučaj sa javnim skupom na Markovom trgu, gdje su svi skupovi zabranjeni. Taj aristokratski pristup posve dobro opisuje «demokraciju».

Prosvjedi na kojima se ne smije biti protiv

Svi ostali skupovi su bili dobro kontrolirani i nadgledani, a policija je na svaku pomisao oštrije kritike reagirala, pa su tako privodili ljude zbog onoga što je pisalo na transparentima, a po gradu su skidali sve plakate koji su na bilo koji način kritizirali Busha, politiku SAD-a ili pozivali na prosvjede. Uvedena je neviđena kontrola politički nepodobnih, a autoritarno lice vlasti se pokazalo u svom najjasnijem obliku. Zapravo je tih dana sve o čemu inače govore, svaka ideja demokracije pala u vodu. Ali to je ono što dolazi sa ovakvim gostima i institucijama koje dovode, jer kada ratovima rješvaš probleme i zadovoljavaš svoje interese, onda svaki posjet nekoj zemlji postaje poput okupacije, što najbolje opisuje posjet Busha.
Demokracija (ova predstavnička) je farsa, politička igra kojom nas uvjeravaju da imamo pravo glasa, da ipak odlučujemo i da smo, koje li ironije, slobodni. A slobodni smo jedino kupovati i slušati, dok je svatko tko se ne slaže podvrgnut kontroli i na kraju progonu, jer niti jedna vlast ne trpi kritiku.
I upravo je to ono što koriste protiv nas - govore nam da se moramo bojati, da će nas kazniti ako razmišljamo drugačije ili pokušavamo živjeti drugačije od njihovih pravila. To je osnova politike svake vlasti, jer računaju na to da pobune neće biti. I to je ono gdje griješe jer baš ovakve situacije dovode do pobune. Uvijek je bilo otpora i uvijek će ga biti, niti jedan totalitarni režim ga nije mogao zaustaviti. Neće niti ovaj.

Slobodarske akcije protiv militarizma

Aktivisti upali u sjedište NATO-a u Bruxellesu

U Bruxellesu je inicijativa "Neću NATO!" iz različitih gradova Hrvatske zajedno s ostalim antimilitaristima/cama i pacifistima/cama pokušala ući u sjedište NATO-a i zatvoriti ga. Na taj način su pokazali svoj stav protiv daljnje militarizacije Europe pa tako i Hrvatske.

Cilj "NATO Game over" akcije bio je iskazati građansku neposlušnost i otpor militarističkoj politici. Bitan razlog dolaska inicijative "Neću NATO!" je bio umrežavanje s ostalim antimilitarističkim grupama i pojedincima koji aktivno pružaju otpor militarističkoj politici NATO-a. Dodatna motivacija bila je najava uručivanja pozivnice Hrvatskoj na samitu NATO-a koji se održao od 2. do 4. travnja u Bukureštu.
U subotu 22. ožujka 2008. godine oko 1.000 aktivista i aktivistica iz 15 europskih država, nenasilno su pokušali ući u sjedište NATO-a s u pokušaju da ga zatvore. U akciji je uhićeno 500-tinjak osoba dok je njih između 50 i 70 uspjelo preko ograde ući u sjedište NATO-a. Na taj su način željeli poslati poruku da nuklearno oružje mora nestati. Aktivisti i aktivistice iz Njemačke, Italije i Španjolske jasno su pokazali da ne žele nove vojne baze i infrastrukturu. Češki i Poljski mirovni aktivisti i aktivistice ukazali su da je raketni štit neprihvatljiv. Hrvatski, makedonski, finski i švedski aktivisti i aktivistice digli su glas protiv priključenja njihovih država NATO savezu, razvijanju vojnih odnosa s NATO-om te uopće njegovom postojanju.
Budući da je tema ulaska Hrvatske u NATO trenutno aktualna, aktivisti i aktivistice "Neću NATO!" inicijative odlučili su se za posebnu akciju kako bi dali dodatni naglasak protivljenju ulaska u tu vojnu organizaciju. Zato su na hrvatsko veleposlanstvo u Bruxellesu postavili zidne novine u kojima su detaljno izneseni argumenti protiv priključenja i razlozi za njegovo nepostojanje. Na taj su način željeli skrenuti pažnju da u Hrvatskoj postoje i drugačiji stavovi te da je bitno otvoriti javni prostor za diskusiju.

Treći Balkanski anarhistički sajam knjiga u Sofiji

Balkanski anarhistički sajam knjiga je "putujuća" manifestacija kojoj je cilj širenje antiautoritarnih principa u lokalnim zajednicama, okupljanje aktivista i aktivistkinja iz balkanskih zemalja i čitavog svijeta, te konačno, organizacija političkih i kulturnih događanja.

Prvi Balkanski anarhistički sajam knjiga održan je u Ljubljani 2003. godine, a drugi u Zagrebu, 2005. godine. Kako drugi lokalni pokreti nisu bili u mogućnosti realizirati nove sajmove, čitava ideja organiziranja godišnjeg sajma knjiga izgubila je na snazi.
Inicijativna grupa za organiziranje 3. balkanskog anarhističkog sajma knjiga sastoji se od grupa i pojedinaca iz Bugarske, Srbije i Grčke, koji su sudjelovali na prošlim sajmovima. Odabrali su Sofiju kao mjesto iz dva ključna razloga - prije svega zbog značajne povijesti anarhističkog pokreta u Bugarskoj, ali velike suvremene političke aktivnosti. Korijeni anarhističkog pokreta Bugarske odlaze do Hrista Boteva, nacionalnog pjesnika i ustanika koji je živio sredinom 19. stoljeća. Bugarski anarhisti su bili prisutni u važnim trenutcima kako Bugarske, tako i globalne povijesti, jer su se osim pružanja otpora bugarskom caru, neki anarhisti priključili španjolskoj revoluciji. Kontinuitet pokreta je narušen po završetku Drugog svjetskog rata, nakon uspostavljanja komunističkog režima, kada su potisnuta sva anarhistička učenja, a mnogi anahisti zatvoreni.
Nakon pada komunističkog režima, anarhistička učenja vraćena su u život i pokret se ponovno razvio.
Pozivamo sve anarhiste i anarhistikinje, antiautoritarce i antikapitaliste da svojim sudjelovanjem podrže ovaj događaj, čak i ako nemaju svoja izdanja koja bi predstavili.
Sajam knjiga će se održati od 31. svibnja do 2. lipnja 2008. godine u Sofiji.
Za više informacija o sajmu, smještaju i ostalom pišite na **fab@a-bg.org**.